

Tytuł: Zasady suplementacji i leczenia witamin? D – nowelizacja 2018 r. / Vitamin D supplementation guidelines for Poland – 2018 update

Słowa kluczowe: ?NIEDOBÓR WITAMINY D ?REKOMENDACJE ?WITAMINA D

Keywords: ?SUPPLEMENTATION ?VITAMIN D ?VITAMIN D DEFICIENCY

Autorzy:

Agnieszka Rusińska - Autor zmar?, Klinika Propedeutyki Pediatrii i Chorób Metabolicznych Ko?ci, Uniwersytet Medyczny w ?odzi

Pawe? P?udowski - Zak?ad Biochemii, Radioimmunologii i Medycyny Do?wiadczałnej, Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” w Warszawie

Mieczysław Walczak - Klinika Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii, Chorób Metabolicznych i Kardiologii Wiek? Rozwojowego, Pomorski Uniwersytet Medyczny, Szczecin, Konsultant Krajowy w Dziedzinie Endokrynologii i Diabetologii Dzieci?cej, Prezes Polskiego Towarzystwa Endokrynologii i Diabetologii Dzieci?cej

Maria Katarzyna Borszewska - Kornacka - Warszawski Uniwersytet Medyczny (emeryt) Fundacja Bank Mleka Kobiecego, Warszawa

Artur Bossowski - Klinika Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii z Pododdzia?em Kardiologii, Uniwersytet Medyczny w Bia?ymstoku

Danuta Chlebna-Sokó? - Klinika Propedeutyki Pediatrii i Chorób Metabolicznych Ko?ci I Katedry Pediatrii Uniwersytetu Medycznego w ?odzi

Justyna Czech-Kowalska - Klinika Neonatologii, Patologii i Intensywnej Terapii Noworodka, Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka”, Warszawa

Anna Dobrzańska - Kierownik Kliniki Neonatologii, Patologii i Intensywnej Terapii Noworodka, Instytut „Pomnik ? Centrum Zdrowia Dziecka”, Warszawa

Edward Franek - Instytut Medycyny Do?wiadczałnej i Klinicznej Polskiej Akademii Nauk, Klinika Chorób Wewn?trznych, Endokrynologii i Diabetologii, Centralny Szpital Kliniczny MSWiA, Warszawa

Ewa Helwich - Konsultant w Instytucie Matki i Dziecka Konsultant Krajowy w dziedzinie neonatologii

Teresa Jackowska - Kierownik Kliniki Pediatrii Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, Ordynator Klinicznego Oddzia?u Pediatrycznego w Szpitalu Bielańskim w Warszawie Prezes Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego

Jerzy Konstantynowicz - Klinika Pediatrii, Reumatologii, Immunologii i Chorób Metabolicznych Ko?ci, Uniwersytet Medyczny w Bia?ymstoku

Janusz B. Ksi?yż - Klinika Pediatrii ?ywienia i Chorób Metabolicznych w Centrum Zdrowia Dziecka, Warszawa

Andrzej Lewiński - Klinika Endokrynologii i Chorób Metabolicznych, Uniwersytet Medyczny w ?odzi,

Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki, Łódź, Konsultant Krajowy w Dziedzinie Endokrynologii

Jacek Łukaszewicz - Katedra Biochemii i Chemii Klinicznej Wydziału Farmaceutycznego, Warszawski Uniwersytet Medyczny

Ewa Marcinowska-Suchowierska - Klinika Geriatrii, Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Warszawie

Artur Mazur - II Klinika Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii, Uniwersytet Rzeszowski

Izabela Michałus - <p>Klinika Propedeutyki Pediatrii i Chorób Metabolicznych Kości, Uniwersytet Medyczny w Łodzi</p>

Jarosław Peregud-Pogorzelski

Hanna Romanowska - Klinika Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii, Chorób Metabolicznych i Kardiologii Wieków Rozwojowych, Pomorski Uniwersytet Medyczny, Szczecin

Marek Ruchała - Klinika Endokrynologii, Przemiany Materii i Chorób Wewnętrznych, Uniwersytet Medyczny w Poznaniu Prezes Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego

Piotr Socha - <p>Klinika Gastroenterologii, Hepatologii, Zaburzeń Odżywiania i Pediatrii Instytut "Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka", Warszawa</p>

Sylwester Prokurat - <p>"</p>

Mirosław Wielgo - <p>Wydział Medyczny, Uczelnia Łazarskiego, Warszawa</p>

Danuta Zwolińska - Klinika Nefrologii Pediatricznej, Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu Konsultant Krajowy w Dziedzinie Nefrologii Dziecięcej

Arkadiusz Zygmunt - Klinika Endokrynologii i Chorób Metabolicznych, Uniwersytet Medyczny w Łodzi, Instytut Centrum Zdrowia Matki Polki, Łódź

Maria A. Kalina - <p>Klinika Pediatrii i Endokrynologii Dziecięcej, Śląski Uniwersytet Medyczny, Katowice</p>

Streszczenie:

Wprowadzenie: Niedobór witaminy D jest ważnym i powszechnym problemem zdrowotnym w Polsce. Niezależnie od wieku, deficyt witaminy D wiąże się ze znacznym wzrostem ryzyka rozwoju wielu chorób oraz szeregu negatywnych skutków zdrowotnych. Celem niniejszego dokumentu zawierającego wytyczne oparte na dowodach jest dostarczenie pracownikom służby zdrowia w Polsce oraz populacji ogólnej aktualnych rekomendacji dotyczących profilaktyki, diagnozowania i leczenia niedoboru witaminy D.

Metody: Przeprowadzono systematyczny przegląd piśmiennictwa odnoszącego się do zapobiegania niedoborom witaminy D i ich leczenia. Zaktualizowane zalecenia opracowano przy użyciu systemu klasyfikacji zaleceń (GRADE) opisującego siłę zaleceń i jakość dowodów potwierdzających. Zespół Ekspertów ocenił dowody dotyczące zagadnienia niedoboru witaminy D, sformułował cele tego dokumentu i opracował wytyczne postępowania w populacji ogólnej i w grupach ryzyka.

Wyniki: Zaktualizowane rekomendacje określają kryteria diagnostyczne oceny stanu zaopatrzenia w

witamin? D i opisuj? strategie profilaktyki i leczenia jej niedoboru w populacji ogólnej oraz w grupach o podwy?szonym ryzyku jego wyst?pienia. Opracowano zalecenia dotycz?ce zapobiegania temu problemowi zdrowotnemu, suplementacji i leczenia niedoboru witaminy D oraz omówiono szczegó?owe wytyczne post?powania w podstawowej i specjalistycznej opiece zdrowotnej.

Wniosek: Niedobór witaminy D jest bardzo rozpowszechniony w Polsce i dotyczy wszystkich grup wiekowych. Istnieje potrzeba wdro?enia regularnej suplementacji sugerowanymi dawkami oraz opracowania skutecznej strategii ?agodzenia skutków niedoboru witaminy D w populacji polskiej. Zaktualizowane zalecenia skierowane s? do pracowników s?u?by zdrowia i w?adz zajmuj?cych si? kompleksow? polityk? zdrowotn? w Polsce. Opracowane wytyczne powinny zosta? uwzgl?dnione w programach zdrowia publicznego maj?cych na celu zapobieganie szerokiemu spektrum chorób przewlek?ych.

Standardy Medyczne/Pediatrics, 2018, T. 15, 531-559

Abstract: